

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 12 kor. | Negyed évre — — — 3 kor.
 Fél évre — — — 6 " | Egyes szám ára — — 24 fill.
 Nyilttér soronként 2 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ifj. Szántó Károly.**
 Kiadóhivatal: **Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.**
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adának vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Magyarország munkaállam.

A forradalmi átalakulás a polgári társadalmat meglehetősen homályba állította. Nem látja tisztán a forradalmi mozgalom végső célját. Nincs tisztában a maga sorsával és azzal, hogy a változott viszonyok között miként kell elhelyezkednie.

A forradalom még nem ért véget, mert eddig csak egy új berendezkedés irányelveit teremtette meg, míg a részletek megvalósításának módjai és lehetőségei korántsem állanak előttünk világosan. Egy azonban eddig is kétségtelenül megállapítható és ez az, hogy a forradalom legelső célja és eszméje a monarchiának mint katonai államnak megdöntése volt, a további cél pedig egy oly államformának kiépítése, amely a munka uralmán alapul. Így lángolt fel a szűz forradalmi gondolkodás milliók lelkében és ha ehhez a gondolathoz hívek maradunk, akkor most a népies munkaállam megvalósításának kell következnie.

A most érvényesült világnézet szerint a régi Magyarországot a katonai állam szervezte meg, még pedig megszervezte a hatalomban lévők védelmére és javára. A karhatalom a jogrendet védte, a jogrend a felső osztályok gazdasági és társadalmi érdekeihez indult. Legfőbb érdek a fejedelem érdeke volt; legkisebb érdek a dolgozó nép érdeke volt. A néperő a hatalmi szervezetet s az ebből beleilleszkedő nagytőkét szolgálta; önmagát legkevésbé. Aranyat követelt a hatalmi szervezet fenntartása. A tőke ezüstöt kapott. A munka vasat. Így festett a tegnapi Magyarország.

Mi a célja tehát az új kialakulásnak? Az, hogy a munkáé legyen az arany, a jog és a hatalom. Katonai és hatalmi állam helyett a néperdek népies munkaállamot akar. Fejedelemtől nem akar tudni, mert ez a saját céljaira rengeteg erőt és vagyont áldoz s a néptömegeket tőlük távolálló érdekek szolgálatára kényszeríti. Hadsereget se kíván többé, mert jól tudja, hogy azé a hatalom, akinek kard van a kezében. A föld és tőketulajdont a munkaállam demokratizálni és korlátozni akarja. A szocialista állam tovább megy: ezt a földet és a tőkét társadalmivá teszi s a magántulajdont csupán az elhasználható dolgokra szorítja. A két irányzat mérkőzik, azonban a szociáldemokrata-párt egyelőre nem erőszakolja a kérdést, mert tekintettel van a földtulajdonjoghhoz ragaszkodó kisgazdákra és a mezőgazdasági népre.

A munkaállam azoknak az intézményeknek a fejlesztésére tér át, amelyek a dolgozó nép érdekeit szolgálják. Ilyenek különösen a közlekedés: vasut, hajó, közut, az egészség és oktatásügy és a munkásbiztosítás. Elsősorban ezekre a népjóléti intézményekre fordítja az állami jövedelmet; kevesebb súlyt veit a vagyoni érdekből vezetett közigazgatásra és jogszolgáltatásra; a diplomácia és a hadsereg költségeit pedig megtakarítja.

A munkaállam programja régi, bár ennek megvalósítása eszmei tisztaságban seholsem sikerült. Nem is képzelhető el a népies munkaállam másként, csak úgy, mint átmeneti alakzat. A nemzetközi szociáldemokrácia célja a szocialista állam megteremtése és ha volt ereje ahhoz, hogy megdöntse a régi alapokat, nem

fog nyugodhatni addig, amíg célját el nem éri. Végső célja azonban nem tiszta, hiszen maga a szocializmus is eszmei forrongásban él, tanait fejleszti, feladatait tovább tolja. A társadalmi berendezkedésnek különféle elméletei lázasan mérkőznek s nem lehet tudni, milyen irányzat kerül ki győztesen és meddig tarthatja uralmát.

Most egyelőre a népies munkaállam küszöbéhez jutottunk. A polgári társadalomnak s az országnak most az a legfontosabb érdeke, hogy az új államnak a népjóléti szolgáló, lehetőleg szilárd berendezést adjon és a további eseményeket a békés fejlődés útjára terelje.

B. L.

Socializmus.

A socialis egyesülésnek ereje, az alapja ezen jelmondatban nyer kifejezést „Egyesült erővel“. Azonban ezen jelmondatnak pusztán hangoztatása céltalan; mert értéke csak úgy van, ha ennek értelmét átérezzük. Ennek értelme, illetve igazi értéke csak akkor van, ha tudjuk és érezzük, hogy ezen jelmondat azt fejezte ki, hogy mindnyájan egyért és egy mindnyájunkért.

Mert nem elég csak belépni a socialista egyesületbe, illetve befizetni a beiratási díjat, ezzel nem feleltünk meg a socialista elvnek, az eszmének. Hanem igenis csak úgy szolgáljuk igazán a socialista eszmét, ha azt átérezzük, ha az eszme áthatja minden cselekedetünket, minden gondolatunkat. Ha minden tettünk azon elvből indul ki, hogy az bármilyen csekélységnek is látszék mindnyájunk,

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

A debiczai erdőben.

A debiczai tölgyerdőben
 A piros rózsák májusán,
 Fekve a fűben, gondolkoztam,
 — Tavasz napfénye hullt reám...
 Golyó repült fejem felett,
 Hogy: most meghalni mint lehet?...

A golyó tépte fenn a lombot
 És hullt reám a zöld levél,
 Én meg mosolygva háritottam:
 Ugy-e, hogy máris temetnél?...
 Te lész a szemfedőm talán,
 Ha vérem piroslik a mohán?...

„Isten hozzátok, öreg szülők!
 Isten hozzád, te kis hugom!
 Ma tévedt golyó hull szivembe,
 Vagy gránát dob fel, — jól tudom...“
 — Golyó reptült fejem felett...
 Az ágyu földet döngtetett...

„Isten veled szép szülőfalum,
 Te messze-messze tünt hazám!
 De gyávamódra el katonád,
 Tudd meg, nem hullott a csatán;

Csak jól esik, ha lelke ott
 Bucsuzatlan nem hagyott...“

A debiczai tölgyerdőben
 Elbucsuztam egy délután...
 A golyó tépte fenn a lombot, —
 S tavasz napfénye hullt reám, —
 Hulló levél csalt halk mosolyt...
 S a szurony éle csillogott...

Szuronyok között.

Hollók raja röpköd
 A fejünk fölött,
 S mi dalolva járunk
 Szuronyok között.
 Ennyi pusztuláson
 Nem daloltunk rég,
 Ennyi vérhulláson
 Ennyi gyász nem ért.

Hollók raja károg,
 Messziről köszönt;
 Hollók lakomáznak
 Testeink fölött.
 Áldott a szem, amey
 Értünk könnyet önt,
 Aki sirni tud még
 E világ fölött.

Hollók lakomája:
 Halott-katonák;
 Halál zárja csókkal
 Mindnek ajakát...
 Így dalolva, vigan,
 Zengve éneket,
 Nem haltak meg soha
 Szebben emberek.

Infanteriszt Zsók.

Infanteriszt Zsók kórházban halt meg,
 Golyót hozott testében haza;
 Infanteriszt Zsók egyedül jött meg, —
 A San partján maradt a százada.

Infanteriszt Zsók kórházban halt meg,
 Egy reggel úgy találták halva: —
 Infanteriszt Zsók „hapták“-ban feküdt,
 Amint kívánja azt a reglama...

S egy szakasz állott „hapták“-ot, midőn
 A sirjánál pap mondott imát,
 Sortüz ropogott, — „hapták!... zum Gebet!“
 Így temették az öreg katonát.

— Infanteriszt Zsók egyedül jött meg,
 Golyót hozott testében haza...
 Infanteriszt Zsók kórházban halt meg; —
 A San partján várta — a százada...

Ferencz József.

azaz a köz jóvoltára, a köz boldogulására, az emberiség előhaladására történik.

A socialista eszme egyetlen tana azon krisztusi tanításból ered, hogy szeresd embertársadat, mint magadat. Ha ezen tan igazán vérrükké válik, akkor vagyunk igazi socialisták, akkor leszünk igazi emberek.

Mikor belépünk az egyesületbe, ezen tan hirdetése, de ezen tan őszinte követése legyen az egyes egyén (elvtárs) és így az összes egyedüli és fő törekvése, csak így felel meg a socialista egyesület a nagy, magas sztos eszmének, melyet törekvése céljával kitűzött.

Ha így ezen cél szemelött tartásával működik minden tettével a socialista elvtárs, akkor felel meg kötelességének, akkor fog csak hasznos, eredményes munkát teljesíteni, akkor lesz csak erős a socialista egyesület. Akkor tud csak az emberiség javára eredményesen működni.

De ezen elv szemelött tartása kizárja az egyik másik jobb módban levő embertárs iriggy szemmel nézését, hanem igenis azt involválja, hogy minden embertársat gazdag és szegényt a socialista tanra, elvre oktassuk. Ha mindnyájan socialisták, igazi vérbeli socialisták leszünk, ezen eszme hat át minden egyént, mikor mindenki igazi elvtárs lesz, akkor megszűnik az ember és ember közötti osztálykülönbség, megszűnik a marakodás, megszűnik a nemzetek villongása és megjön a megváltás, az igazi internacionális socialdemokrata világ. Boldog lesz az ember, mert jó lesz a világ.

Ezen elvvel lépjen be mindenki a socialista egyesületbe, akkor erős lesz a párt és megfelel magasztos céljának.

Szociáldemokrata pártgyűlés Piskin.

Piski vasutas társadalma büszkén vallhatja, hogy hiven történelmi multjához, egyike volt azoknak, kik leghamarább értették meg a kor és az események cselekvésre buzdító szavát. A különféle társadalmi rétegek közötti együttérzés és egyöntetű akaraterő impozáns megnyilvánulása domborodott ki azon a hatalmas gyűlésen, melyet a szociáldemokrata párt a mult hét csütörtök estéjén rendezett.

Este fél 8 órára már zsufova volt a Steiner vendéglő nagy színházi terme, néhány száz (1700—1800) elvtárs gyűlt össze, hogy hitvallást tegyen imponáló erejéről.

Hoffer Géza elnök 8 órakor nyitotta meg a gyűlést, mely után az aradi szociáldemokrata párt elnöke, Béres József hosszabb beszéd keretében fejtegette a párt célját és törekvéseit. Figyelmeztetett ama sulyos kötelességekre, melyek éppen a szervezett munkás-ság vállára neheznek s felszólította az elvtársakat, hogy éber figyelemmel örködjenek a rend felett és hogy spontán elhatározásból többet dolgozzanak mint azelőtt, mert csak a munka lehet a forradalmi vívmányok biztosítója. Lelkes éljenzés kísérte Béres érdekesítő fejtegetéseit.

Utána Gróza János, a hadügyminiszter és a központi szociáldemokrata párt megbízottja szólalt fel, vázolvva az általános politikai helyzetet s tömörülésre, szervezkedésre hívta fel a megjelenteket.

Erre Kosztika Atanásziu, a kolozsvári szociáldemokrata párt kiküldöttje román nyelven foglalkozott az eseményekkel. Temperamentumos, érdekes szónoklatát nagy tetszésnyilvánítások kísérték végig.

Még Papp Samu szólalt fel olyan értelem-ben, hogy Erdély sorsa majd az általános békekonferencián fog eldőlni.

Hoffer Géza elnök lelkes záró szavai után a gyűlés befejezést nyert.

Itt említjük meg, hogy a szervezés munkája nagy arányokban folyik s már eddig is az összes heiybeli vasutas kategóriák testületileg léptek be a szociáldemokrata pártba.

Figyelmeztetés!

Tisztelettel felkérjük mindazon előfizetőinket, kiknek előfizetése jelen évnegyed megszűntével lejár, hogy azt postafordultával megújítani sziveskedjenek. Ha a lapot továbbra is járni nem óhajtaná, kérjük ezen számot címünkre visszaküldeni. Hátralékos előfizetőinknek — tekintettel a nagy papirhiányra és drágaságra — lapot egyáltalán nem küldhetünk.

Hazafias tisztelettel:
a „Szászváros és Vidéke”
kiadóhivatala.

NAPI HIREK.

— **Áthelyezés.** A magyar földmivelési miniszter Borbély Sámuel erdőmérnököt, a szászvárosi járás erdőgondnokát Kassára helyezte át. A köztisztviselőben és szeretetben álló szimpatikus erdőmérnök távozását őszintén sajnáljuk.

— **Halálozás.** Székely János százados, aki 28-ik tábori vadász zászlóaljnál szolgált és városunknak a zászlóaljnak itt állomásozásának idejében is általánosan ismert és kedvelt lakója volt, f. hó 6-án a harctéren szerzett sulyos betegségében Aradon meghalt. Temetése f. hó 10-én ment végbe nagy részvét mellett. A zászlóalj tisztikara külön gyászjelentéssel tudatta a szbmoru esetet.

— **Változás a vajdahunyadi vasgyár vezetésében.** A vajdahunyadi állami vasgyári hivatal eddigi érdemes főnökét, Buczek József vasgyári felügyelőt a kereskedelmi miniszter állásától fölmentette s egyidejűleg nyugdíjazta, helyébe pedig gyárfőnökök Szártorisz Kálmán vasgyári főmérnököt nevezte ki. A személyváltozás értesülésünk szerint a munkás-ság óhajlására történt.

— **Halálozás.** Dr. Batternay Károly kőrösbányai ügyvéd folyó hó 5-én szivszélhűdésben hirtelenül elhalálozott.

— **A szászvárosi szociáldemokrata párt** f. hó 9-én tartotta alakuló párt-gyűlését, melyen a tisztikart választották meg. Elnök: Kiss József, alelnök: Kovács József, jegyző: ifj. Kiss Ádám, pénztáros: Treuer Sándor, ellenőrök: Zobek Mátyás és Benkő Lajos. Bizalmiférfiak: Török Bálint, Helmezy József, Zobeg Ferenc, Sebestyén Árpád, dr. Tóth Endre, Nagy Ödön, Székely Géza, Csergő Balázs, Szilágyi Ferenc, König Albert. Póttag: Cseh Alajos, Szász Károly, Nagy Zsigmond, Theil Ede.

— **Tiszteljük egymás nemzeti színeit és jelvényeit.** A kölcsönös lobogó és jelvény tisztelet dolgában a Nemzeti Tanács rőpcédulákat készített és azokat elterjeszti egész Erdélyben. Felszólítja ebben a köztársaság öntudatos polgárait és katonáit, tiszteljék egymás nemzeti színeit és jelvényeit. Ne bántásák a magyarok a románok zászlóit, vagy kokárdáit és viszont a románok is tiszteljék a magyar színeket. Ennyi emelkedettséggel és politikai érettséggel — nemzetiségi különbség nélkül — mindenki tartozik az új kornak.

— **Házasság.** Kiss József nyomdász f. hó 10-én tartotta esküvőjét Gönczy Annuska urleánnyal Szászvároson.

— **A szászvárosi szociáldemokrata párt** bizalmiférfi értekezletei mindig a hétnek két napján és pedig hétfőn és pénteken a Magyar Kaszinó termében tartatnak meg.

— **A magyarországi román kormány.** A december 1-jén megtartott gyulafehérvári román nemzetgyűlés után megalakult a magyarországi románok kormányzó tanácsa. 15 miniszterük lesz a románoknak; ezek közül miniszterelnök és belügyminiszter Maniu Gyula balázsfalvi ügyvéd, vallás- és közoktatásügyi miniszter Goldis László aradi szentszéki titkár, igazságügyi: Hetiegán Emil dr. kolozsvári táblabíró, külügy: Vajda Sándor dr. orvos, pénzügy: Vlád Aurél dr. szászvárosi ügyvéd, hadügy: Pop Csicsó István aradi ügyvéd, választójogi miniszter Suciú János dr. borosjenői ügyvéd, földmivelés-kereskedelem: Bontescu Viktor dr. hátszegi ügyvéd, közlekedés-posta-távirda: Boila Romulusz dicsőszentmártoni ügyvéd, szociálpolitika-közegészségi: Fluérás János budapesti ipari alkalmazott, iparügyi miniszter: Jumanca József budapesti ipari alkalmazott. Tagjai még a kormányzó tanácsnak Braniste Valér dr. lugosi lapszerkesztő, Lucaciú László volt lacfalusi lelkész és Goga Oktavián, a költő, ezeknek azonban egyelőre nincs beosztásuk. Az így alakult kormánynak a felsorolt névsor szerint két hunyadmezei tagja van: Vlád és Bontescu.

— **Megalakult az országos földmivespárt.** Napról-napra erősödött és mind elemibb erővel lépett fel az a követelés, hogy a földmivesnép szervezettségét politikai téren is használja ki. A nagy értekezleten képviselve volt mindegyik magyar vármegye, jobbra kiszélesedtek és falusi vezetők, akik egyhangú lelkesedéssel mondták ki az Országos Földmivespárt megalakítását, melynek ideiglenes végrehajtó-bizottsági elnöke Meskó Pál lett, a Magyar Gazdaszövetség h. igazgatója. A párt a gazdákat, zselléreket, földmivesmunkásokat, gazdasági cselédeket, kisiparosokat és falusi tisztviselőket egyesít. A párt programját a nép alkotta és ez a program a magyar népköztársaság legszebb politikai hitvallása, melyért az egész ország lelkesedik. Az Országos Földmivespárt programját a budapesti tudósító a következőkben ismerteti: 1. Az ország területi épségét, önállóságát és szabadságát minden földmivelő most és a jövőben is, mindenkor a hazafiui becsülést kérdésének tekinti. 2. Olyan általános titkos, községenkénti, egyenlő választójogot akar, mely a választások tisztaságát, szabadságát és megnyilatkozását biztosítja. A női választójognál az egyenlőség elvénél fogva az irni-olvasni nem tudó nők sem mellőzhetők. Népszavazást minden oly törvény alkotásánál, melytől az ország jövő sorsa függ. 3. Olyan földosztási rendszert, mely szabadabbá teszi az egyházi, hitbizományi és községi birtokot, megszünteti a latifundiumokat és bankbirtokokat, földhöz juttatja a hazáért vértelt hős katonákat, az elesettek családtagjait, a földmivelő munkásnépet és azokat a kiszélesedőket, akik földjeiket családi érdekből szaporítani akarják. Kívánatos, hogy olyan kiszélesedő, ki megfelelő gazdasági iskolázottsággal rendelkezik, birtokát középirtokká fejlesztesse. Olyan középirtok, mely mintaszerű gazdálkodási rendjével követendő példát mutat, tehát közérdeket szolgál, csak szükség esetén kerüljön felosztás alá. A bankokat tiltsák el a birtokvásárlástól. Idegenek nem vásárolhatnak földet. 6. Tiltakozunk a magántulajdon eltörlése ellen. A földet saját tulajdonba adják a földmivelő családnak. 7. Tiltakozunk az ellen, hogy kényszerrendszabályokkal szorítsák a földmivelő népet a termés fokozására. Adjának olcsó és jó műtrágyát, gépeket, vetőmagot, olcsó hitelt. 8. Tiltakozunk a rekvirálások és makszimálások ellen. 9. Állami költéségén jó utakat, vízi- és vasutat, iskolát, gyógy-

szertárt, orvost, mintagazdaságot, világitást és könyvtárt a falunak. Szigorú számadást arról, hogy az ország pénzével mit csinálnak. A ház és földadót a község, a járás és a megye költségeinek fedezésére engedjék át. 10. A földmivelő gazdák, munkások és kisiparosok szövetezetei szabadon fejlődhessenek. 11. A hadimilliómosok és hadseregszállítók háborús nyereségeinek nagyobb részét osszák szét a hadirokkantak, özvegyek és árvák közt. 12. Adóztassék meg a börtönzárakat, bankokat, általában gazdagokat. Tiltakozunk a föld aránytalanul súlyos megadóztatása ellen. 13. Kevesebb hivatalt, egyszerűbb közigazgatást. A falusi nép panaszainak gyors elintézését. 14. A kisiparosok és a falusi háziipar védelmét. 15. A földmivelő munkásoknak családi házat, nyugdíjat, földmivelési kamarákat. 16. A falusi iskola legyen egészen a falué. 17. A káros bevándorlók tiltassanak ki az országból. 18. Minél rövidebb katonai szolgálatot. Ehhez a programhoz való csatlakozását minden Földmivelő Tanács már bejelentette a központnak. A párt végrehajtó-bizottsága átiratban közölte az országgyűlési pártokkal a megalakulást. Az Országos Földmivesszövetség irodája Budapesten, Ráday-utca 16. sz. alatt van.

— **Halálos baleset.** Baár Győző és Baár Gyula unokatestvérek voltak. Utóbb nevezett önkéntes szakaszvezetői rangban teljesített szolgálatot a dévai nemzetőrségben. Folyó hó 4-én a két unokatestvér együtt vett ki egy szobát a dévai Központi szállodában. A két fiatal ember együtt csevegett sok mindenről, miközben arra is sor került, hogy Baár Győző tud-e célozni a revolverrel. Baár Győző tudva azt, hogy éppen rövid idővel azelőtt vette ki unokatestvére a revolverből a töltényeket, nyugodtan elsütötte azt. A revolver elsült és Baár Gyulát oly súlyosan sebesítette meg, hogy operálás dacára is, még aznap behalt sebébe. A tragikus véget ért fiatal ember még csak 19 éves volt. Az elhunytban Baár Sándor lapusnyaki földbirtokos a fiát, dr. Baár Tibor lapunk munkatársa pedig az öccsét gyászolja. A gyászoló család iránt általános a részvétel.

— **Ujabb rendelet a gyümölcs-pálinkafőzésről.** A pénzügyminiszter nov. 26-iki keltezéssel (152,500—1918. sz. alatt) újabb rendeletet adott ki, amelynek értelmében a termelőknek az illetékes pénzügyigazgatóság a hozzá ez irányban intézett kérelemre a gazdáknak megengedhesse, hogy saját termésü tőrkölyüket, szilvacefréjúket vagy borseprőjüket általánosságban fizetése mellett kisüstön kifőzhessék, ha a központi szeszfőzde vállalkozója az anyagot még át nem vette. Ez a rendelkezés kizárólag a folyó évi termésből származó anyagra vonatkozik és az 1919. évi termésre már nem terjed ki. A központi szeszfőzdek nemcsak a központi telepekre (bevéltő-állomásra) már beszállított, de minden nyersanyagot, amelyet a termelőktől átvettek (kifizettek) tovább is termelési adó fizetése mellett kifőzhetik. Egyébiránt a pénzügyminiszter szigorúan utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy a jövedéki ellenőrzés biztonságának határain belül a központi szeszfőzdeket mindenben támogassák s a leletjegyzőkönyvek felvétele, megvizsgálása, jóváhagyása, a termelt alkoholmennyiség megállapítása stb. körül minden lehető könnyítést adjanak meg.

— **A téglaméretek megváltoztatása.** A „Magyar Kereskedők lapja“ írja: A kereskedelemügyi miniszter 116.322—1918. számú dec. 2-án kelt rendeletében az építkezések gazdaságosabbá tétele, fuvar- és anyagmegtakarítások, az építkezések területének jobb kihasználása és a téglaméreteknél elérhető szén-

megtakarítás érdekében a minisztertanács hozzájárulásával elrendelte, hogy a Magyarországon ma szokásos 300 mm. hosszú, 150 mm. széles és téglagyártótelepek a 250 mm. hosszú, 120 mm. téglagyártó telepek a 250 mm. hosszú, 120 mm. széles és 65 mm. vastag méretű falitégla készítésére térjenek át. Ezzel kapcsolatban elrendelte a miniszter, hogy az összes megyei és városi, valamint községi építési szabályrendeletekben esetleg szabályozott falitégla méretei akként változtassanak meg, hogy az azokban előírt 1/2, 1, 1 1/2, 2 stb. téglavastagságok megtartása mellett méterméreteik vakolatlanul 12, 25, 38, 51 stb. centiméterekben állapítsanak meg. Az új méretű téglák gyártása 1919. március 1-től fogva falitégla készítésénél minden más mérték kizárásával kötelező az összes kézi vagy motorikus erővel dolgozó téglavetőkre és téglagyárakra. Az 1919. március 1-én nyers vagy kiégetett állapotban készletben levő téglák akadálytalanul felhasználhatók.

— **A posta nem szavatol.** A posta és távirat vezérigazgatósága közli, hogy az ajánlott levelekért, értéklevelekért, értékdobozokért és értéknyilvántartással ellátott vagy el nem látott csomagokért a posta erőhatalom esetén nem szavatol. Az erőhatalom fogalma alá tartozik a postai szolgálatban a postarablás, zendülés, valamint a közrend megbontásával járó minden erőszakos cselekmény.

— **100 dinár = 200 korona.** A szerb megszállási területen a szerb katonai parancsnokság értesítette a temesvári kormánybiztosságot, hogy 100 dinár értékét 200 koronában állapította meg.

— **Leszerelt katonák egyenruhája.** A tényleges szolgálatot teljesítő katonai személyektől való megkülönböztetés céljából a belügyminiszter 9635—1918. sz. rendeletével elrendeli, hogy azon leszerelt katonák, kik ruha hiánya miatt volt katonai egyenruhájukat polgári foglalkozásuk mellett is viselik kötelesek azt oly módon átalakítani, hogy a katonai egyenruhától teljesen megkülönböztethetők legyenek. Aki ezen rendeletnek nem tesz eleget az 1879. évi XL. t.-c. 44. §. alapján fognak megbüntetni.

Szeret-e ön olvasni? A „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ könyv- és papírüzletében

(Szászváros, Vásár-utca, a protestáns templomok bejáratával szemben) kaphatók a

legújabb és legmodernebb könyvek

a legnagyobb választékban. (Modern könyvtár, milliók könyve, háborús irodalom legújabb művei, zeneművek, tan- és szakkönyvek, képeslevelező-lapok, író-rajzszerek, levél- és okmánybélyegek, váltó-ürlapok, naptárak, írómappák, háborús térképek, névjegyek, levélpapírok, dohány- és szivar-árulás, stb., stb.)

Nyomdai rendelések felvételnek!

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek!

— **A birtokfelosztás és a szőlőbirtokok.** Ha csakugyan megakarnák szüntetni a száz holdnál nagyobb birtokokat, ez azt jelentene, hogy ezekből a szőlők közül a többség ki lehetne sajátítani. Magyarországon egy határban akárhány nagyobb szőlő van és sok 2—3, sőt 300 holdas. A szőlő azonban nem alkalmas a parcellázásra. 10—20 hold szőlőből szántóföld nélkül megélni nem lehet. A kisgazdák kénytelenek volnának magukat a szükséges berendezéssel ellátni. A szőlőművelés visszaesne, tönkremenne a kivitel és el-sorvadna a borkereskedés. A szőlőket tehát ki kell venni a parcellázás alul.

— **Az idegen bankjegyek és érmek** beváltási árát a Deviza-központ a következőkben állapította meg: 1 dollár 12 K, 1 angol font 50 K, 100 francia frank 200 K és 100 léva 120 K. Az ezekről az értékekről szóló bankjegyeket a tagok nem tartoznak a központnak beszolgáltatni. Ennek folytán ezekért a szabad forgalomban jóval magasabb árak alakultak ki. Az érmekre továbbra is érvényben maradnak az augusztus 19-én megállapított következő árak: 20 K-ás arany 50 K, 10 K-ás arany 25 K, 20 márkás 58.75 K, 20 frankos 47.50 K, font sterling 60 K, 10 dolláros 123.25 K, 10 hollandi forint 49.50 K, 10 rubel 63.25 K, dukát 28 K, török arany font 54 K. Ezeket az érmekeket a központnak be kell szolgáltatni és így azokért magasabb árakat fizetni nem lehet.

— **Fess, művelt urileány** szórakozás céljából levelezni óhajt művelt, szellemes fiatal emberrel. Leveleket „Komoly“ jelíggel a kiadóhivatal továbbítja.

— **A „Vasárnapi Ujság“** december 8-iki száma közli az első képeket a csehek ellen harcoló csapatokról. Különös érdekesek ezenkívül a ruhakiosztásról és az aradi patronázműhelyről bemutatott képek, valamint egy sereg az entente-országokból való kép. Szépirodalmi olvasmányok: Havas Gyula regénye, Haraszthy Lajos verse, Ujvári Péter novellája, Kaffka Margit nekrológja (arcképpel), a Habsburgok hálátlanságáról szóló cikk, Chesterton kalandos története. Egyéb közlemények: Magyarország nemzetiségi térképe a párisi Illustration nyomán s a rendes heti rovatok, stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 10 K. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-u. 4. sz.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 K 40 fillér.

— **A közelgő karácsonyra és újévre való tekintettel** mindenki már most rendelje meg névjegyeit, mert a felhalmozódó nyomdai munka következtében csak így kaphatja meg rendes időben a megrendelt nyomtatványokat.

— **Kedvezmény az „Ellenzék“ előfizetői részére.** Az „Ellenzék“ regénycsarnoka a hazai és külföldi irodalom legjobb regényeit közli folytatásokban. Ezek a regények könyvalakban is megjelennek. Eddig Acker Pálnak, „Az elveszett barát“ és Knut Hamsunnak „Csavargók“ című regénye jelent meg az „Ellenzék“ kolozsvári könyvkiadóhivatalában. Azok, akik az „Ellenzék“-re egy negyedévre előfizetnek, ajándékképpen egy kötet regényt, akik egy félévre fizetnek elő, két kötet regényt, akik pedig egy egész évre fizetnek elő, ajándékképpen megkapják az „Ellenzék“-ben megjelenő összes regényeket könyvalakban. Ez által egy kis könyvtárhoz jutnak, amelynek minden egyes kötete a regényirodalomnak legpompásabb és legértékesebb terméke.

— Megvonják a zavargók és fosztogatók hadisegélyét. A belügyminisztérium leiratot küldött a városi tanácshoz, amelyben a hadisegély további fizetésének módozatai felől intézkedik. A rendeletnek legfontosabb része az, melyben utasítja a hadsegélyző hivatalokat, hogy azok járandóságait, akiket fosztogatáson vagy zavargáson értek, szüntesse meg.

— **Dr. med. Tartler Vilmos**, nyug. törzsorvos, orvosilag kezel úgy lakásán, mint lakásán kívül főleg a belgyógyászat és a gyermekgyógyászat terén. A bőr- és nemibetegségek szakszerű kezelése mellett vérvizsgálat, salvarsam (Ehrlich 606) gyógymód stb. Szászváros, Főtér 8. sz. Rendel. naponként d. e. 9—10 és d. u. 2—4-ig.

130 2—3

NYILTTÉR.)*

Kassára történt sürgős áthelyeztetéséből kifolyólag jó ismerőseimtől és barátaimtól ezúton veszek búcsút s mondok nekik „Isten hozzád“-ot, kérve őket, hogy tartsanak meg emlékezetükben.

Szászváros, 1918. december 10.

Borbély Sámuel, erdőmérnök.

Különböző **butorok**, u. m. ágyak, diván, székek, tükrök, függőlámpák stb. **eladók**. Szászvároson, Sörház-utca 2. sz. emelet.

122 3—

Eladó 100 litervéka saját termésű kézzel szedett prima minőségű batulalma. Értekezhetni Vulpe Tivadar fakeskedőnél (Ország-ut) ahol az alma meg is tekinthető.

138 1—3

Egy ügyes **elárusítóleány** azonnali alkalmazást nyerhet, teljes ellátás mellett Breckner Mihály szappanüzletében Szászvároson.

123 3—3

Egy jókarban lévő gyönyörű **ebédlő-bútor** berendezés eladó Sörház-utca 16. szám alatt.

133 1—2

Egy komplett **hálószoba-bútor**, egy plüsch-diván tükrrel, egy kihuzós ebédlő-asztal és 4 drb. bőr-szék eladó Hegy-u. 8. sz. alatt.

132

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Szászvároson, Sörház-u. 4. sz. alatt

CIPÉSZ-ÜZLETET

nyitottam. Elvállalok e szakmába vágó mindennemű munkát a legizlésebb modern kivitelben jutányos napi árak mellett. Szives pártfogást kérve vagyok tisztelettel:

KOVÁCS JÓZSEF, cipész.

China-vasbor

Elsőrangú minőségű vérképző gyógyszer, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítőszert. 00000 Ára 6 korona.

Kapható

DEMETER KORNÉL gyógyszerésznél

33 **SZÁSZVÁROS** 10—

A szászvárosi szállodások, vendéglősök és korcsmárosok italelárusítási részvénytársasága Szászváros.

Alólírott részvénytársaság ezúton teszi közhírré, hogy cégét a dévai kir. törvényszék Cg. 127/2—1918. sz. végzéssel f. év szept. 7-én bejegyezte s így a részvénytársaság e naptól kezdve megkezdte működését.

Az igazgatóság tagjai: vezérigazgató Schärer Dávid, tagok Zerbes Frigyes, Mirovitz Ignác, Táboroszy Dávid, Treuer Sándor, Müller Vilmos, Harsányi Gábor, Fried Eszkeles.

A felügyelő-bizottság tagjai: Stern Manó, Mahler Dávid, Róth József. A társaság alaptőkéje: 100.000 K, 500 drb. à 200 K névértékű részvényben. A társaság időtartama 30 év.

Célja: a szállodások, vendéglősök és korcsmárosok iparüzése körébe eső italok beszerzése és elárusítása által a vendéglői ipar emelése, az ipar és kereskedelem, valamint általában a közvagyonosodás érdekeinek előmozdítása. A társaságot a hatóságok és harmadik személyekkel szemben az igazgatóság képviseli. A társaság jelenlegi ügyésze dr. Moldován Szilviusz helybeli ügyvéd.

A részvénytársaság üzleti helyisége és irodája Szászváros, Főtér 2. sz. alatt (a Szászvárosi Takarékpénztár épületében) van. Sürgőncim: Itálrészvény, Szászváros.

Szászváros, 1918. október 25.

„Szászvárosi szállodások, vendéglősök és korcsmárosok italelárusítási Részvénytársaság“
104 8—12 Schärer Dávid, vezérigazgató.

3—4 szobás, konyha, kamara stb.-ből álló s a város központjában fekvő **lakást** több évi kibérlésre április 1-ére keresek. Közvetítők siker esetén megfelelő díjazásban részesülnek. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába kéretnek.

135 1—2

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság“ **könyv- és papirkereskedésébe egy ügyes fiú**, ki legalább 2 gimn. osztályt végzett és magyarul, németül és románul beszél, **tanulónak** azonnal felvétetik.

Egy szolid és ügyes **kiszolgáló-leány** ki e téren 4 évi gyakorlattal bir, állás keres. Cim: Dán Mariska Szászváros Régitemplom-utca 19.

131 1—2

Eladó ház. Ország-ut 17. sz. alatt ház, mely teljesen újra renováltatott 6 szoba, előszoba, konyha, fürdőszoba, istálló, nagy szin, pince s a hozzátartozó melléképületekből áll eladó. Értekezni lehet ugyanott.

134 1—

Schuleri Frigyes

Részvénytársaság * Szászváros.

Eladunk marosmenti, küküllőmenti faj-, asztali-, pecsenyeborokat, továbbá rumot, likőröket, különböző édesített pálinkákat nagyban és kicsinyben. Szolid árak! :- Pontos és gyors kiszolgálás! :- Telefonszám 9.

Tisztelettel:

Schuleri Frigyes Részvénytársaság
1 Szászváros. 24—26

Stern Manó

vas-, fűszer-, festék- és gyarmatáru kereskedése Szászváros, Piac-tér 12 sz.

Ajánlok: Fűszereket, mindenne mü likőrt és cognacot, festék- és olajárut, továbbá épületvasalást és háztartási cikkeket minden kivitelben.

72 3—

Napi árak! Gyors és pontos kiszolgálás!

Pártoljuk a helyi ipart!

Székely János

saját kikészítésű

bőr- és szőrmekereskedése

Főtér 2. szám.

Különlegességek:

Valódi Alaska róka, ausztráliai fekete szőrű Wallabisz stb.

HIRSCH IGNÁC

uri és női cipész

Hegy-utca 3. szám.

Nagy József

lakatos és villanszerelő

Kollegiumi épület.

Ájben Géza

úri kalapkészítő

Szászváros, Füzfa-utca 20. sz.

Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat: festést, vasalást, javítást és átalakítást jutányos árban.

Benkő Lajosné

uri szabó üzlete

Iskola-tér.

BURGUS ZSIGMOND

okleveles patkoló-kovács

Kasztó-utca 20.

Koncz Lotti

női divat kalap-üzlet

Városháza-tér.

HEMMEN ANDRÁS

borbély- és fodrász-terme

Vásár-tér.

Rosengarten Hermann

uri szabó üzlete

Városház-tér.

MOLNÁR JÁNOS

férfi szabó üzlete.

Városháza-tér.

Recska István

cukrász, Vásár-tér.

Ajánlja:

saját készítményű izletes süteményeit, cukorkáit és teasüteményeit.

MOJSZE MIKLÓS

férfi szabó üzlete

Varga-utca 2. szám.

Zalányi Berta

női kalap-terme

Sétátér-utca 1. szám.

PÁRIS ALBERT

épület- és bútor-asztalos

Kistimár-utca 4. sz.

GAUGER FRIGYES

kovács- és kerékgyártómester

Kovács-utca 3. szám.

NYOMATOTT A SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG GYORSBAJÁTOJÁN 1918.